

Aan de Raad van de gemeente Lochem

Team: Financiën
 Informatie bij: Rob Wechstapel

Kenmerk: 2193426
 Portefeuillehouder: L. de Goede

Onderwerp: **Kadernota 2026**

Voorstel

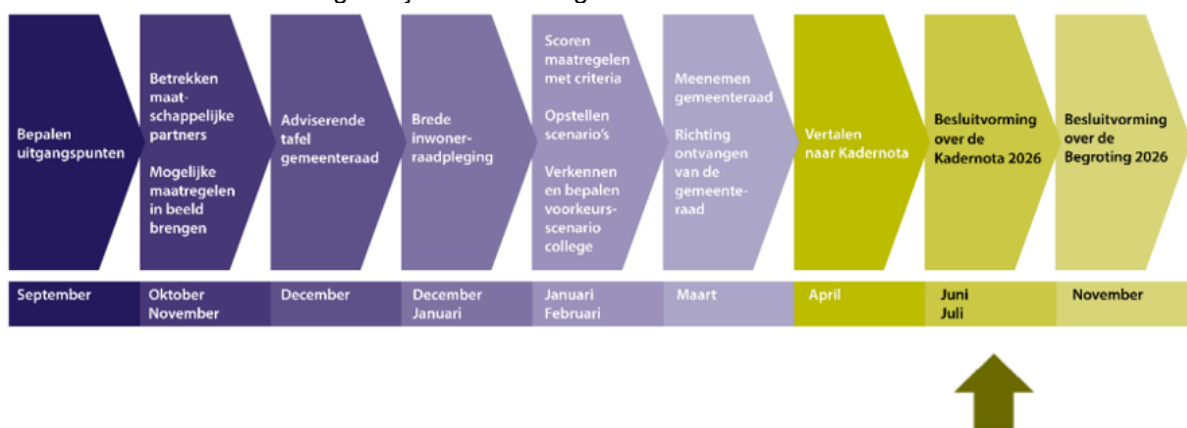
De Kadernota 2026 vaststellen, met daarin opgenomen de volgende beslispunten:

- Instemmen met de nieuwe activiteiten 2026 - 2029 met de bijbehorende dekking (overzicht 'Nieuwe activiteiten Kadernota 2026' in de Inleiding) en deze opnemen in de Begroting 2026.
- Instemmen met de ombuigingen 2026 - 2029 (bijlage 3 Dekkingsplan) en deze opnemen in de Begroting 2026.
- Instemmen met het verwerken van de vier financiële bijstellingen structureel (onderdeel A van het financieel overzicht, hoofdstuk 5 Financieel Kader) in het begrotingssaldo.

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2026. Deze staat noodgedwongen in het teken van ombuigingen. Want ook de gemeente Lochem staat voor de uitdaging om ondanks de financiële korting van het Rijk een sluitende Begroting 2026 op te leveren. Daarom zetten we in oktober 2024 een proces in gang om de financiële tegenvallers vanaf het ravijnjaar 2026 op te vangen. Doelstelling is ervoor te zorgen dat de gemeente Lochem nu en in de toekomst financieel gezond blijft. We doorlopen daarvoor een zorgvuldig proces, zonder onomkeerbare stappen, met ruimte voor keuzes door uw raad. Het college zoekt naar mogelijkheden waarbij voorzieningen in de kernen zoveel mogelijk in stand blijven. Onderstaande afbeelding geeft het proces op hoofdlijnen weer. De donkergroene pijl geeft aan waar wij ons op dit moment bevinden in dit proces.

In dit ombuigingsproces anticiperen we op actuele ontwikkelingen. Zo maakte het kabinet op vrijdag 18 april 2025 de Voorjaarsnota 2025 bekend. Voor 2026 en 2027 betekent deze Voorjaarsnota van het Rijk een verlichting van onze ombuigingsopgave. Echter niet voldoende om het 'ravijn' te dempen. Voor 2028 en verder is er geen structurele financiële ruimte en blijft de financiële toekomst ongewis. Structureel bezuinigen vanaf volgend jaar blijft nodig. De financiële uitkomst van deze Voorjaarsnota nemen wij mee in de voorstellen in deze kadernota. De definitieve financiële doorwerking van deze Voorjaarsnota en overige mutaties binnen het Gemeentefonds vindt plaats in de meicirculaire 2025. Die verwachten we niet eerder dan 31 mei 2025. We informeren u hierover zo spoedig mogelijk zodat u de uitkomsten kunt meewegen bij de vaststelling van de Kadernota 2026.

In de planning en control cyclus is de kadernota het startmoment van het nieuwe begrotingsjaar.

Naast deze pdf-versie, is de Kadernota 2026 ook te raadplegen op het internet. De focus ligt bij de publicatie op ons internetplatform. De versies in Pdf en Word zijn beperkt in lay-out. Alle financiële documenten binnen de P&C-cyclus zijn bereikbaar via:

1. de website van de gemeente Lochem; <https://www.lochem.nl/bestuur-en-organisatie/financien>
2. of rechtstreeks via onze begrotingsapp op <https://lochem.begrotingsapp.nl/>

Beoogd maatschappelijk effect

Met deze kadernota faciliteren we de kaderstelling om activiteiten 2026 te prioriteren binnen een sluitende Begroting 2026. Alle ombuigingen om een duurzaam financieel evenwicht te realiseren hebben we in beeld gebracht en beoordeeld. Door alle mogelijkheden zorgvuldig af te wegen, zorgen we ervoor dat Lochem structureel financieel gezond blijft en tegelijkertijd investeert in een sterke en leefbare gemeente.

Financiële consequenties

Op basis van de beslispunten werken we het financieel perspectief bij. Het beschikbaar stellen van de budgetten en kredieten voor de nieuwe activiteiten vindt plaats bij de vaststelling van de Begroting 2026.

Argumenten

1. Nieuwe activiteiten geven invulling aan het collegeprogramma.

We werken met thema's om richting te geven aan onze ambities. De thema's 'Klimaat en Energie', 'Leefbare Kernen' en 'Gezond en Vitaal Leven' geven meerjarig richting. Veel van wat we inzetten is immers ook over de bestuursperiode heen bepalend. De gekozen thema's helpen om meerjarig samenhang aan te brengen en sturing mogelijk te maken.

De focus in deze kadernota ligt op de structurele ombuigingen. Daarnaast verbinden wij nieuwe activiteiten aan de thema's en programma's. We nemen alleen onvermijdelijke en onuitstelbare nieuwe activiteiten op. Bijvoorbeeld omdat het wettelijk verplicht is. Dit doen we vanwege de lopende ombuigingsopgave en de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026. Na de verkiezingen zal het nieuwe college nieuwe activiteiten voor de volgende bestuursperiode richting geven.

2. Ombuigingen zijn noodzakelijk om financieel gezond te blijven

De Kadernota 2026 staat voor een groot deel in het teken van de (verdere) invulling en concretisering van de ombuigingsmaatregelen die we als college met de raad bespraken op 4 en 11 maart 2025. Als college luisterden we naar de adviezen die de raad ons meegaf. In deze kadernota laten we zien hoe we dit verder uitwerkten. Hoewel bezuinigen altijd pijn doet, kiezen we indachtig uw advies voor het dragen van de zwaarste lasten door de sterkste schouders. We stellen geen onomkeerbare besluiten voor. We kiezen voor het behoud van de leefbaarheid en het behoud van de voorzieningen.

3. We actualiseren het financieel beeld

In het financieel perspectief in hoofdstuk 5 van de kadernota zijn naast de nieuwe activiteiten 2026, de voorjaarsnota 2025 (Rijk), het dekkingsplan (ombuigingen) en de financiële gevolgen van de raadsbesluiten van de afgelopen periode, ook een viertal financiële bijstellingen op going-concern onderwerpen verwerkt:

- Septembercirculaire 2024
- Decembercirculaire 2024
- Actualisatie jaarschijf 2029
- Jeugd/Wmo

Wij passen het begrotingssaldo aan met deze mutaties voor de jaren 2026 tot en met 2029.

Risico's en kanttekeningen

-

Uiterlijke besluitneming

-

Uitvoering

-

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:
Kadernota 2026

De volgende stukken liggen voor u ter inzage:

Lochem 09 juli 2025,

Burgemeester en wethouders van Lochem,

D.C. Kerkdijk
secretaris

F.T.J.M. Backhuijs
burgemeester